

בעזרה"י אגדה של תורה

גליון 694

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל רח"י יוסף חיים אור-יהודה ת"ו

"זֶה יִתְּנוּ כָּל הָעֶבֶר עַל הַפְּקָדִים מִחֲצִית הַשֶּׁקֶל בַּשֶּׁקֶל הַקֹּדֶשׁ עֶשְׂרִים גֵּרָה הַשֶּׁקֶל מִחֲצִית הַשֶּׁקֶל תְּרוּמָה לַיהוָה"
דרשו רבותינו (במדבר רבה) מלמד שנתקשה משה רבנו במצוות מחצית השקל, ונטל הקדוש ברוך הוא כמין מטבע של אש מתחת כסא הכבוד, והראה לו למשה ואמר זֶה יִתְּנוּ - כזה יתנו!

כפתח האהל

הרבה תמיהות יש על עם ישראל מקבלי התורה, על "חטא העגל" אנחנו די בטוחים שלא היינו 'נופלים' בחטא העגל כמותם, כמו שהרבה פעמים אנחנו 'כועסים' על אדם וחווה שלא יכלו להתאפק מלאכול מעץ הדעת ובגללם כל העולם סובל עד היום... אבל אם נתבונן נראה שאנחנו נופלים בדיוק באותו דבר, במה דברים אמורים? ידוע שהשטן הטעה אותם, הראה להם את מיטתו של משה במרום – כפי שאומרים חז"ל, והם היו סבורים שנשארו ללא הנהגתו. אבל השטן עשה עוד משהו שמצדיק את הפתגם הערבי המוכר 'החיפזון מן השטן'. השטן לא נתן להם להמתין... נניח שמשה אכן מת, ונניח שנכון לחפש מנהיג חדש – אבל למה כל כך מהר? מה הלחץ? למה החיפזון? אפשר להחליט על המהלך, לישון עליו לילה, לכנס את מועצת גדולי התורה ולדון, להמתין יום יומיים ואחר כך לבצע. אבל אותו שטן שהראה להם את מיטת משה בשמים לא נתן להם להמתין, רק כך הוא יהיה בטוח שלא יתעשתו. אם כך הנה המקור לפתגם 'החיפזון מן השטן'! החיפזון עלה במחיר יקר מאד גם לראובן בכור שבטי ישראל, הוא איבד את זכות המלוכה כפי שאמר לו יעקב אבינו: 'פחו כמים אל תותר', הרי שהביקורת העיקרית היתה על החיפזון. במיוחד כשמדובר על תכונות של מנהיגות, זו תכונה קריטית. גם בחיים הפרטיים, בחיי המשפחה ובחברה המתנינות תמיד משתלמת. נניח שאתה כועס על משהו ורוצה להגיב, אם תדחה זאת למחר – לרוב תיווכח שלא נורא! אולי תוותר לגמרי, אולי תיווכח שאפשר להסתכל גם אחרת, ואם תחליט בכל זאת להגיב זה לא יהיה בכעס ובשעת מעשה...

הקשה הרה"ק בעל ה"נועם אלימלך" זי"ע מדוע הוצרך הקב"ה להראות למשה רבינו דווקא מטבע של אש, מדוע לא היה מספיק להראות לו מטבע רגיל? מה מיוחד במטבע של אש? ותירץ, שהקב"ה רצה לרמוז למשה רבינו **שיודיע לכל העולם כולו, שהמטבע - הכסף והממון - זה אש!** באש ישנם שני שימושים. אם לא יודעים להשתמש בה בצורה נכונה, היא שורפת ומכלה כל חלקה טובה, אך אם יודעים להשתמש באש בצורה נבונה וחכמה, אפשר לפעול בה גדולות ונצורות, לבשל, לאפות, להתיך מתכות ולעשות מהם תכשיטים. אם פועלים עם הכסף נכון, אפשר לעשות בו הרבה מצוות ולזכות לעולם הבא. אך עדיין צריך לזכור שזו אש, וכשם שאדם המתקרב יותר מידי לאש עלול להיכוות ולהישרף, כך גם בעניין הכסף והזהב - אם יתקרב אליהם האדם יותר מדי, עלול הוא להישרף ולשרוף את כל חייו! אם נדבקים בכסף יותר מדי, זוהי סכנה גדולה, "זהירות תהום!", הכסף משגע את האדם ומטשטש את שכלו עד שכל חייו נהפכים להיות במרדף אחר הכסף, "יש לו מנה רוצה מאתיים, יש לו מאתיים רוצה ארבע מאות". אך האמת היא שאין אדם מת וחצי תאוותו בידו כל המרדף הזה הוא לריק ולבהלה!

זמני השבת
הדלקת נרות **5:23**
מוצאי שבת **6:22**
נא לשמור על קדושת הגליון **לית: 6:58**
אין לקרוא בשעת התפילה

שבת שלום מששון אליעזר פוקס

אָהַל הַהַלְוָה

המתפלל תפלת שמונה עשרה, והגיעו הציבור לקדושה, מפני שהתחיל את התפלה אחרי רוב הציבור, או משום שהאריך מעט בתפלתו, אינו רשאי לענות עם הציבור. אלא עליו לשתוק, ולעצור מתפלתו, ולכוין לצאת ידי חובת הקדושה מהשליח ציבור. וכפי שלמדנו כמה פעמים, שהשומע דבר מפי השליח ציבור, והשליח ציבור מכוין להוציאו ידי חובה, יוצא השומע ידי חובתו, מדין "שומע כעונה", והרי זה כאילו אמר בעצמו את כל נוסח הקדושה. ואין השומע מדלג בשעת אמירת "קדוש קדוש קדוש", כיון שאין הוא אומר בעצמו כלום.

כתב הגאון רבי יוסף חיים בספר עוד יוסף חי, שמה שפסקו הפוסקים שהמתפלל ישתוק, ויכוין לצאת ידי חובתו מפי השליח ציבור, זהו דוקא במקום שהשליח ציבור הוא קבוע, ובקי בהלכה, ויודע שעליו להוציא ידי חובה את כל מי ששומע אותו. אבל אם אין החזן משמש כחזן בצורה קבועה, ואינו בקי בהלכה, הרי שמן הסתם לא יכוין להוציאו ידי חובה. ועל כן, לא נשקפת כל תועלת מכך שהמתפלל ישתוק ויעצור באמצע תפלתו, שבלאו הכי לא יצא ידי חובה. ולפיכך עליו להמשיך בתפלתו ולהתעלם לגמרי ממעשי הציבור והחזן. מקרה שהחזן הוא קבוע ובקי בהלכה, מכל מקום, אם אין קולו נשמע היטב לכל אורך הקדושה, מחמת הציבור שעונה אחריו, גם כן אין צורך לעצור ולהקשיב לקדושה מפיו, שהרי אי אפשר לצאת ידי חובת הקדושה על ידו, כל שאין שומעים מפיו את כל הקדושה. ורק כאשר קולו של החזן גבוה, ונשמע היטב מעל לקולות הציבור, יש להמתין ולהקשיב לקדושה היוצאת מפיו.

אהל לחידוש חידושים ופג'נים לשולחן השבת

"וירא אהרן ויבן מזבח לפניו" וגו'

ליצני הדור היו שואלים: מדוע ראוי אהרן להקריב על גבי המזבח, והרי הוא עצמו בנה מזבח לעגל הזהב. בשלמא על עשיית העגל אנוס היה, אולם מזבח לא נתבקש לבנות אלא מעצמו עשה? תירץ ה"בן איש חי" על פי משל: ביער אחד, חיו חבורת שודדים עזי נפש, שהיו חומסים עוברי דרכים. את שללם הרב הטמינו במערות במעבה היער. יום אחד, יצא בן המלך אל היער לצוד ציד, כאשר ראו אותו השודדים מתקרב אליהם, החליטו לשדוד אותו ולאחר מכן להשליך אותו אל אחד הבורות. ריחם אחד השודדים על בן המלך, פנה לחבריו ואמר: אין כל צורך שנלחם כולנו עמו, שהרי הוא בודד, שובו למערה ואני אלחם איתו לבדי! הסכימו השודדים לדבריו. כאשר התקרבו בן המלך, התנפל עליו השודד ונטל את כל רכושו, אולם במקום להשליך אותו אל הבור שיחררו לשוב אל בית אביו. שב בן המלך אל הארמון, וסיפר למלך את אשר אירע לו. כעס המלך מאד, ושלח פלוגה מחייליו המובחרים, והללו השתלטו על השודדים, והובילו אותם כבולים בשלשלאות אל עיר הבירה. כאשר הובאו לפני המלך, זיהה מיד בן המלך את אותו שודד שהתנפל עליו, ועל כן מיהר המלך וגזר עליו כעונש נוסף, שיספוג שמונים מלקות... נאנח השודד – אוי לליבי! אוי ללבך? – התפלא המלך – אוי לגבך שיספוג את המכות, אולם מדוע אוי ללבך? אוי לליבי – השיב השודד – שנתן לי עצה רעה להציל את בן המלך! הקשיב המלך, ושמע ממנו את כל אשר אירע, והבין כי שודד זה הציל את בנו ממיתה, על כן שיחרר אותו, העניק לו מתנות רבות ואף מינה אותו לתפקיד חשוב בממלכה! כן הוא גם הנמשל – אמר ה"בן איש חי" – אהרן הכהן ידע כי ה"ערב רב" שבבני ישראל יכולים לבנות מזבח במהירות, ואף להקריב עליו קורבנות עוד באותו היום, ואם יעשו כן יקצוף ה' עליהם מאד. משום כך, התנדב לבנות בעצמו את המזבח, והשתהה רבות בבנייתו, עד שלא היה ראוי להקריב עליו עוד באותו היום, וביום המחר בבוקר השכם – ידע אהרן – שישוב משה מן ההר ויתבטל כל העניין. על מעשהו זה, זכה אהרן לשכר שיהיה הוא מקריב על גבי המזבח בבית המקדש! (וקראת לשבת עונג)

ראה קראתי בשם"

הביא לו (למשה) ספרו של אדם הראשון והראה לו כל הדורות שהן עתידין לעמוד דור דור ומנהיגיו (שמות רבה). שאל הרה"ק רבי נפתלי מרופשיץ זיע"א לשם מה הוצרך להראות לו את הדורות תחילה ואחר כך את המנהיגים? והשיב, תארו לעצמכם שהיו מראים למשה רבינו את נפתלי מרופשיץ כרבי, היה נרתע לאחוריו ואומר, גם נפתלי מנהיג? גם הוא רבי? לפיכך הראו לו קודם את הדור כדי שתנוח דעתו, לדור שכזה מתאים גם נפתלי להיות מנהיג.

להערות והארות, הנצח ות,
לעילוי נשמת וכו' 054-8566615
לקבלת העלון במייל נא לכתוב ל:
8444774@Gmail.com

אהל המעשה

בשנה שעברה קראתי באחד העלוניס דברים נפלאים שכתב ר' ישראל אהרן קלצקין שיחי' ומכיוון שנהניתי רצוני שגם אתם תיהנו והרי הדברים ככתבם וכלשונם:

מסופר כי בעל ההפלאה זי"ע עמד להתפלל מנחה בבית מדרשו והיה מניין מצומצם של עשרה בלבד, אך הרבי הבחין כי אחד המתפללים הוא מחוצף שלא מומלץ לצרפו למניין, האריך הרבי באמירת פיטום הקטורת עד שנכנס עוד יהודי וכבר היה מניין בלעדיו ואז התחיל הרבי 'אשרי', אותו ברנש הבחין בכך ואחר התפילה ניגש אל הרבי ושאל: רבינו, סתרת את עצמך, הארכת באמירת פרשת הקטורת בקול רם ושמעתי אותך מונה את סממני הקטורת כולל ה'חלבנה' שריחו רע, וכל האריכות לא הייתה אלא כדי שלא לצרף את ה'חלבנה' שבבית מדרשך למניין? ענה לו הרבי בשנינות: אם כבר האזנת לאמירת הקטורת ודאי הבחנת כי התנא מקדים ואומר: ואחד עשר סממנים היו בה, לרמוז כי החלבנה אמנם מנוי עם סממני הקטורת אך כדי להקטירם צריך אחד עשרה... ופני המחוצף חפו.

לית מילתא דלא רמיזי באורייתא, כמה פעמים אנחנו 'נתקעים' במנין מצומצם ואחד מן המתפללים שכח שהיום זה לא ערב יום כיפור, ועושה שמו"ע (עמידה) כאילו הוא חתן ביום חופתו, והחכם עיניו בראשו, אם הוא יודע כי הוא מאריך בתפילתו יודיע מראש כי יחפשו עוד אחד ויתחילו מנחה כשיש 11 מתפללים.

דבר זה רמוז בפרשתנו, כי בתורה מונים עשרה סממנים בתחילה, ובסוף נמנה הסממן ה-11 הוא הלבונה זכה, מרומז לצדיק שמתפלל שמו"ע עם כל ה'תפילה זכה' ואותו צריך לחשב כ-11 כי למניין לא נוכל להתחיל בחזרת הש"ץ איתו.

ולענין אחר: השבוע יחול היארצייט ה-16 של אבי מורי זי"ע, אבי היה יהודי ירושלמי עסיסי ומקורי נולד בירושלים לפני המלחמה, נפטר ונטמן בירושלים ומעולם לא עשה פספורט ולא יצא מעבר לים, וחיתן 17 ילדים מעבודת כפיים בס"ד. ועליו אפשר לומר את דברי הגמ' ברכות ח. 'גדול הנהנה מיגיע כפו יותר מירא שמים' ועאכו"כ נהנה מיגיעו וירא שמים יחד.

הסיפור דלקמן יפה לכל אחד לקרא, אך למי שהכיר את אבא ז"ל הוא אמור להוות חוויה מיוחדת שאי אפשר להסביר למי שלא הכיר אותו, לכן גם ציינתי כל מיני ניואנסים שיובנו בעיקר למי שהכירו ואת שיגו.

ישבנו פעם בסעודה, ואבי סיפר דבר מעניין שקרה לו באותו שבוע: אבי היו לו ידי זהב בחינת 'בצלאל', שכתוב עליו לעשות כל מלאכה בחרושת אבן ובחרושת עץ וכו', היה אמן וצייר ומגלף ונגר וסייד ומנגן ועוד ועוד כיד ה' הטובה עליו. יום אחד נפטר במאה שערים הרב שאמעש ז"ל שמקצועו היה צ'עצ'ער, דהיינו מסתת באבנים וחורט מצבות וכדו', והשאיר אחריו את כלי עבודתו לבניו ירושה, אך הם לא המשיכו במקצועו, על כן בא אחד

מצאצאיו ושאל את אבי אם הוא רוצה לרכוש את כלי המקצוע שכלל פטישוניים עקומים ואיזמלים חדים מכל הגדלים והנרתיקים שלהם וכו', הסכים אבי וקנה את הכלים. הלך אבא לשכונת בית ישראל, שם היה מפעל שיש (כיום הוקם במקום בנין פרידמן של ישיבת מיר) ואסף שאריות של שיש והתחיל להתאמן במלאכת הסיתות והחריטה.

עבר יהודי אחד ע"י חצרנו וראה את אבא עומד ומתעסק בחריטה, אמר לאבא, הו, מצאתי, אני מחפש להוסיף שורה או שתיים לכיתוב שעל מצבת אבי ז"ל, והנה אני רואה שאתה עושה במלאכה זו, במטותא ממך, הבה וניסע להר הזיתים ועשה את המלאכה ואשלם שכרך כאשר תבקש.

המשך <<<

"מבצע שלא יחזור", זעקה הכותרת מעל פתח המשתלה, "עציץ אחד בשלושים, שלושה עציצים במאה שקלים".
גדי חייד לעצמו על טיפשותו של המוכר והחליט ללמד אותו לקח. "תן לי בבקשה עציץ אחד", ביקש גדי והושיט שלושים שקלים. אחרי דקה עשה עצמו נמלך וחזר אל המוכר. "תן לי בבקשה עוד עציץ".
שלושים שקלים נוספים החליפו ידיים. אחרי שרכש גדי את העציץ השלישי, הוא סנט במוכר: "ראית? הפסדת עלי עשרה שקלים. אם הייתי רוכש שלושה עציצים במבצע - היית מרוויח מאה שקלים ולא תשעים" "אני הפסדתי?!!!", צחק המוכר בטוב לב, "ומה חשבת, כמה אנשים היו נכנסים לרכוש שלושה עציצים לולי השלט שבחוץ??!"

המשך << אבי היה פרפקציונר בטבעו ומכיוון שלא הרגיש שהוא יודע כבר את המקצוע דיו שיוכל לעשות זאת בשלמות, אמר לאותו יהודי כי כיון שמדובר במציבה שחקוקה לנצח, מציע לו שיחפש מקצוען ולא תחביבן, אך הלה עמד בעיקשות והציץ על פיסות השיש שאבא חרט עליהם ואמר כי זה רק תוספת לכיתוב ולא איכפת לו אם זה לא יהיה כל כך מדויק וכמו שאני רואה את הפיסות הללו זה מספיק למה שאני צריך.

אבא לא היה עקשן בטבעו, ביקשת קיבלת, אבא העמיס את כלי העבודה על הרכב של אותו יהודי, והלה הסיעו להר הזיתים, השאיר את אבא ליד קבר אביו וכתב לו על פתק מה צריך להוסיף ואמר לאבא, אני אקפוץ בינתיים להתפלל ע"י שריד בית מקדשנו ואחזור עוד כשעה לאסוף אותך.

אבא הוציא עפרון וסרגל, סימן את האותיות שעליו לחרוט והתחיל במלאכה. דא עקא שהמצבה בנויה משיש חברוני קשה ומחוספס, ומה שהתאמן היה על שיש חלק ונוח, כך, שהאיזמל רקד בידיו ואחרי האותיות הראשונות הלא מהוקצעות ויפות החליט אבא לעצור ולקיים בעצמו לתקוני שדרתיך ולא לעוותי.

לפתע שומע אבא מעליו קול עם מבטא ערבי ששואל אותו, אדוני, אם אתה לא יודע למה אתה עושה? הערבי עמד בחלקת הקברים שבמפלס העליון (החלקות בהר הזיתים בנוי מפלסים כמו מדרגות בגובה של כ-2 מ"ר), הערבי קפץ למפלס איפה שאבא עמד, התבונן רגע על המצבה וראה את האותיות שאבא סימן עם העיפרון וביד אומנת נטל את הפטיש והאיזמל ותוך דקות ספורות סיים את כל הכיתוב, ולא רק זה, אלא שגם ליטש ושיפץ את האותיות הראשונות שהיו 'קרום לוס' כלשון אבא (עקום ומעוקם בתרגום חופשי, כהבנתי).

אנחנו, בני המשפחה האזנו משתהים מהנס וההשגחה פרטית שקרתה כאן, כי הכרנו את אבא וידענו כמה צער היה נגרם לו, לו היה מקלקל ומעוות למישהו משהו, וישבנו פעורי פה ובלענו כל מילה בשקיקה ובדרך ארץ, אבל כאן הוסיף אבא בשקט ובבושה (ואבא לא היה מגזים בדבריו), 'מה שמעניין, שכשסיימתי לארוז את הכלים ונעמדתי להמתין ליהודי שיבוא לאסוף אותי חזרה הביתה, הוצאתי את ארנקי (ארנקו של אבא היתה שקית חלב מניילון קשיח ששם היה מחזיק את שטרותיו) ושלפתי שטר בשביל לשלם לערבי על עבודתו, אך הערבי נעלם כאילו בלעתו האדמה, או יותר נכון כאילו נמוג בעשן.

אני הייתי אז ילד קטן והעזתי לשאול: אז טאטע, זה היה אליהו הנביא? צחק אבא צחוק גדול ואמר: אינני יודע איך אליהו הנביא נראה כדי שאענה לך אם זה היה הוא, ואינני חושב שאני ראוי לראות את אליהו הנביא, אבל דבר אחד בטוח, זה נס הרבה יותר קטן שאליהו הנביא יתגלה אלי מאשר שערבי יעשה עבודה ולא יחכה לתשלום...

לבריאות ברכה והצלחה
אלונה בת שמחה
ואורן יעקב הי"ו
וכל הילדים א.מ.ן

סעיד אשר בן לאה הי"ו
אורה בת סניורה הי"ו

חדש!! שיעור תורה לנשים
בנושא: "הבית היהודי"
מהרמ"ת ד'ניס שרבי תחי'
מידי יום א' בשעה 20:30
בביכני"ס "חסדי שמחה"
רח' הרב עובדיה יוסף 2 אור יהודה
לפרטים: 050-4153329

בית הכנסת
"עולי בבל"
ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל
שחרית - 7:30
מנחה ערבית - 17:15
שיעורי תורה מידי יום
לאחר ערבית
יום א' ב' ה'
רב בית הכנסת
הרב יהונתן אמדי שליט"א
יום ג'
הרב שמשון פוקס שליט"א
יום ד'
הרב נאור דרשני שליט"א
יום ה' -
הרב רפאל עגיב שליט"א
בשעה 19:00
"יש קונה עולמו בשעה אחת"
שימו לב <<<<

"עץ חיים היא למחזיקים בה"
לזכות להצלחה ולבריאות איתנה
אסף מזרחי בן רחל ומשפ' הי"ו
שאול סאלם בן גיט ומשפ' הי"ו
דוד אשר בן איבון ומשפ' הי"ו
דוד חיים בן עליזה ומשפ' הי"ו
טוביה שרבי בן נוימה ומשפ' הי"ו
אופיר דלל בן אורה ומשפ' הי"ו

בית הכנסת "היכל יצחק דוד"
רח' דוד אלעזר 18
תפילת שחרית 6:30
מנחה וערבית (סמוכות) 17:20
שיעורי תורה מידי יום אחרי ערבית
יום א' - הרב שמשון פוקס שליט"א
יום ב' - הרב הגאון אברהם הכהן שליט"א
יום ג' - הרב שלום אטלן שליט"א
יום ד' - הרב בן יאבו שליט"א
יום ה' - הרב דניאל קמחי שליט"א

לימוד אברכים עם תלמידים כל יום שני ורביעי בשעה 20:00
ערבית מאוחרת: יום ב' 20:45 יום ד' 20:45 יום ה' 21:00